

Nr 425.

Godkänd av första kammaren den 18 juni 1918.

Godkänd av andra kammaren den 19 juni 1918.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om anvisande av medel till beredande av tvångsuppfostran åt minderåriga manliga förbrytare m. m.
(Statsutskottets utlåtande nr 224.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 14 januari 1918 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t under punkterna 28, 29 och 30 av andra huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, beräkna dels i det till bestridande av avlöningar, arvoden m. m. uppförda ordinarie anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona en förhöjning från dess nuvarande belopp, 40,300 kronor, med 16,600 kronor till 56,900 kronor, dels till kost och beklädnad åt eleverna vid anstalten å ordinarie stat såsom förslagsanslag ett belopp av 235,000 kronor, dels ock för ändrings- och nybyggnadsarbeten vid anstalten å extra stat för år 1919 såsom reservationsanslag ett belopp av 300,000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 14 saml. 151 häft. (Nr 425.)

Vidare har Eders Kungl. Maj:t i den nämnda dag avlåtna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1918 (nr 2) under punkterna 5 och 6 av samma huvudtitel föreslagit riksdagen att likaledes, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, å tilläggsstat för år 1918 såsom reservationsanslag beräkna dels till ändrings- och nybyggnadsarbeten vid statens uppfostringsanstalt å Bona ett belopp av 235,000 kronor, dels ock till inköp av vissa inventarier för anstalten m. m. ett belopp av 265,000 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en den 23 april 1918 dagtecknad proposition, nr 338, under återropande av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för samma dag — med återkallande av den i innevarande års statsverksproposition under sjätte huvudtiteln vid punkt 70 gjorda framställning om anvisande på extra stat för år 1919 av dels ett förslagsanslag, högst 24,700 kronor, till avlöningar och vikariatsersättningar åt tjänstemän vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, dels ock ett förslagsanslag av 63,725 kronor såsom bidrag till driftkostnaderna i övrigt för samma anstalt — föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att vid statens uppfostringsanstalt å Bona må i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagda, av departementschefen förordade förslag, ej mindre komma till utförande följande byggnadsarbeten, nämligen uppförande av bostäder för åtta förmän samt ytterligare en bostadsbyggnad i ersättning för en äldre sådan, reparation av den s. k. Ornästugan och av bokhållarbostaden, uppförande av en kolonibygnad vid utgården Bockfall, iståndsättande av en bostad för ladugårdsförmannen därstädes, anordnande av en nattvaktbostad vid utgården Tryfall samt uppförande av en ny elevavdelning, omfattande, förutom uthus, en huvudbyggnad och två flyglar, samt av en lantbruksinspektorsbostad och en verkstadsbyggnad, än även anskaffas inventarier till anstaltens sjukstuga, kolonibygnaden vid Bockfall, fyra enkelrum i skolhusets vindsvåning samt den nya elevavdelningen, allt för en beräknad kostnad av sammanlagt 750,000 kronor;

dels för påbörjande av omförmälda byggnadsarbeten och inventarieanskaffning anvisa under andra huvudtiteln

ej mindre å tilläggsstat för år 1918 ett reservationsanslag av 235,000 kronor

än även å extra stat för år 1919 ett reservationsanslag av 300,000 kronor;

dels besluta, att statens vårdanstalt för alkoholister, som för närvarande är förlagd till Venngarn i Stockholms län, skall från tidpunkt,

som Eders Kungl. Maj:t bestämmer, vara tillsvidare förlagd till Salbohed i Västmanlands län samt att, jämväl från tidpunkt, som Eders Kungl. Maj:t bestämmer, skall till Venngarn vara tillsvidare förlagd en statens uppfostringsanstalt för minderåriga manliga förbrytare;

dels å tilläggsstat för år 1918 bevilja

ej mindre under andra huvudtiteln till utförande av vissa ändringsarbeten å Venngarn, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen för statens uppfostringsanstalt å Bona i ärendet framlagt förslag, ett reservationsanslag av 1,500 kronor

än även under sjätte huvudtiteln

till utförande, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av departementschefen förordad förslag, av vissa ändringsarbeten å kolonibyggnaden vid Salbohed samt till inköp och reparation av en del bostadslägenheter därstädes ävensom till komplettering av inventarierna för Salbohedsanstalten ett reservationsanslag av 20,000 kronor samt

till bestridande av inlösen från Föreningen Floda kolonier av denna tillhöriga, vid Salbohed befintliga byggnader samt levande och döda inventarier ävensom av ersättning åt föreningen för vid Salbohed nedlagda förbättringsarbeten ett förslagsanslag, högst 75,000 kronor;

dels godkänna ett av departementschefen i ärendet framlagt förslag till förändrad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas från och med år 1919;

dels föreskriva, att för åtnjutande av avlöning enligt den sålunda framlagda förändrade avlöningsstaten för nyssnämnda anstalt skola i tillämpliga avseenden gälla de allmänna villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den för anstalten nu gällande avlöningsstaten, med tillägg dock, att semester må årligen, då sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas av den i den nya avlöningsstaten upptagna verkmästaren under en månad;

dels från och med år 1919 höja det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona från dess nuvarande belopp 40,300 kronor med 16,600 kronor till 56,900 kronor;

dels från och med år 1919 under andra huvudtiteln uppföra ett ordinarie förslagsanslag till statens uppfostringsanstalt å Bona å 175,000 kronor;

dels bevilja

ej mindre under andra huvudtiteln

till avlönanade av tjänstemän vid statens uppfostringsanstalt å Venn-garn å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag, högst 31,470 kronor, till samma ändamål å 1918 års tilläggsstat ett förslagsanslag, högst 15,735 kronor,

till kost och beklädnad åt de i statens uppfostringsanstalt å Venn-garn intagna elever m. m. å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag å 98,000 kronor samt

till samma ändamål å 1918 års tilläggsstat ett förslagsanslag å 40,000 kronor,

än även under sjätte huvudtiteln å extra stat för år 1919

till avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed ett förslagsanslag, högst 17,000 kronor, samt

till bidrag för driftkostnaderna i övrigt för samma anstalt ett förslagsanslag av 23,000 kronor;

dels ock tillåta,

ej mindre att för år 1918 erforderliga avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed må bestridas från det i 1918 års riksstat under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget till avlöningar åt tjänstemän vid statens vårdanstalt å Venn-garn för alkoholister,

än även att driftkostnaderna i övrigt under år 1918 för statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed må bestridas från det i 1918 års riksstat under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget till bidrag till driftkostnaderna i övrigt för statens vårdanstalt å Venn-garn för alkoholister.

Vad först angår förslaget om utvidgning av anstalten vid Bona har riksdagen inför det obestridligt ökade behovet av anstaltsplatser för minderåriga, till tvångsuppfostran hänvisade manliga förbrytare funnit åtgärder för beredande av flera anstaltsplatser ofrånkomliga. Den plan till omändring och utbyggnad av nämnda anstalt, som föreligger i propositionen, synes också vara ändamålsenlig och i förhållande till de omständigheter, varunder byggnadsarbetena måste utföras, i kostnads-hänseende acceptabel. Riksdagen har därför funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan, med den erinran allenast, att det synes hava varit önskvärt, att utredningen rörande det definitiva ordnandet av anstaltens vattenfråga så bedrivits att förslag därom kunnat föreligga i samband med byggnadsplanen i övrigt.

Vidkommande härefter de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna provisoriska åtgärder i syfte att råda bot för den nu rådande bristen på anstalts-

platser av ifrågavarande art, torde till en början böra framhållas, att vid Bona från och med den 1 maj innevarande år kunnat beredas plats för 148 elever, under det att för närvarande förefinnes behov av 240 anstaltsplatser, ävensom att de ovannämnda föreslagna utökningarna av anstalten, genom vilka skulle vinnas ytterligare 88 platser, beräknats kunna i sin helhet stå färdiga först under senare hälften av år 1920. Besinnar man härjämte, att, med hänsyn till det växande antalet av minderåriga manliga förbrytare, det beräknats, att under år 1919 skulle komma att förefinnas behov av i medeltal 320 anstaltsplatser, lärar med önskvärd tydlighet framgå, att här föreligger ett trängande behov av ett snabbt och effektivt ingripande för att råda bot för den uppkomna bristen å anstaltsplatser, för så vitt icke allvarliga missförhållanden skola inträda. Då riksdagen närmare granskat de olika förslag Eders Kungl. Maj:t haft under omprövning vid denna frågas lösande, har riksdagen, i likhet med departementschefen, icke kunnat undgå att finna det i och för sig föga tilltalande att förflytta den statliga alkoholistvårdande verksamheten från den anstalt, dit den så nyligen blivit förlagd, till en för dess ändamål mindre lämpad plats. När det emellertid, såsom ovan framhållits, här oavvisligen gällt att finna en utväg att på ett så snabbt och effektivt sätt som möjligt avhjälpa den rådande bristen på anstaltsplatser för minderåriga förbrytare, måste enligt riksdagens förmenande det av Eders Kungl. Maj:t i förevarande avseende framlagda förslaget anses vara det, som med minsta dröjsmål och på bästa möjliga sätt leder till det föresatta målet. Tages härjämte i betraktande det förhållande, att på grund av nu gällande restriktioner i fråga om utskänkning och utminuteri-
ng av spritdrycker — vilka med sannolikhet komma att bestå avsevärd tid framåt — alkoholistanstalternas klientel minskats i så avsevärd grad, att platsutrymmet för manliga patienter å statsanstalt och av staten erkända anstalter för närvarande är mer än tre gånger så stort som platsbehovet, torde förefintliga betänkligheter mot den föreslagna förflyttningen av statens alkoholistanstalt böra vika, särskilt då, såsom här är fallet, åtgärden i fråga är förestavad av ett allmänt intresse av största vikt och dessutom är avsedd att vara av allenast provisorisk art. På grund av det anförda och då slutligen det av Eders Kungl. Maj:t härutinnan framlagda förslaget visat sig vara det jämväl ur ekonomisk synpunkt fördelaktigaste, anser sig riksdagen böra bifalla detsamma.

Vad så till sist angår de av Eders Kungl. Maj:t för de särskilda anstalterna föreslagna lönestater ävensom de för bidrag till anstalternas driftkostnader äskade beloppen, har riksdagen funnit desamma icke giva anledning till erinran från riksdagens sida.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att vid statens uppfostringsanstalt å Bona må i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagda, av departementschefen förordade förslag, ej mindre komma till utförande följande byggnadsarbeten, nämligen uppförande av bostäder för åtta förmän samt ytterligare en bostadsbyggnad i ersättning för en äldre sådan, reparation av den s. k. Ornässtugan och av bokhållarbostaden, uppförande av en kolonibyggnad vid utgården Bockfall, iståndsättande av en bostad för ladugårdsförmannen därstädes, anordnande av en nattvaktbostad vid utgården Tryfall samt uppförande av en ny elevavdelning, omfattande, förutom uthus, en huvudbyggnad och två flyglar, samt av en lantbruksinspektorsbostad och en verkstadsbyggnad, än även anskaffas inventarier till anstaltens sjukstuga, kolonibyggnaden vid Bockfall, fyra enkelrum i skolhusets vindsvåning samt den nya elevavdelningen, allt för en beräknad kostnad av sammanlagt 750,000 kronor;

dels för påbörjande av omförmälda byggnadsarbeten och inventarieanskaffning anvisat under andra huvudtiteln

a) å tilläggsstat för år 1918 ett reservationsanslag av 235,000 kronor,

b) å extra stat för år 1919 ett reservationsanslag av 300,000 kronor;

dels beslutit, att statens vårdanstalter för alkoholister, som för närvarande är förlagd till Venngarn i Stockholms län, skall från tidpunkt, som Eders Kungl. Maj:t bestämmer, vara tillsvidare förlagd till Salbohed i Västmanlands län samt att, jämväl från tidpunkt, som Eders Kungl. Maj:t bestämmer, skall till Venngarn vara tillsvidare förlagd en statens uppfostringsanstalt för minderåriga manliga förbrytare;

dels å tilläggsstat för år 1918 beviljat

under andra huvudtiteln till utförande av vissa ändringsarbeten å Venngarn, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen för statens uppfostringsanstalt å Bona i ärendet framlagt förslag, ett reservationsanslag av 1,500 kronor,

under sjätte huvudtiteln

a) till utförande, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av departementschefen förordat förslag, av vissa ändringsarbeten å kolonibyggnaden vid Salbohed samt till inköp och reparation av en del bostadslägenheter därstädes ävensom till komplettering av inventarierna för Salbohedsanstalten ett reservationsanslag av 20,000 kronor samt

b) till bestridande av inlösen från Föreningen Floda kolonier av denna tillhöriga, vid Salbohed befintliga byggnader samt levande och

döda inventarier ävensom av ersättning åt föreningen för vid Salbohed nedlagda förbättringsarbeten ett förslagsanslag, högst, 75,000 kronor;
dels godkänt det av departementschefen i ärendet framlagda förslag till förändrad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas från och med år 1919;

dels föreskrivit, att för åtnjutande av avlöning enligt den sålunda framlagda förändrade avlöningsstaten för nyssnämnda anstalt skola i tillämpliga avseenden gälla de allmänna villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den för anstalten nu gällande avlöningsstaten, med tillägg dock, att semester må årligen, då sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas av den i den nya avlöningsstaten upptagna verkmästaren under en månad;

dels från och med år 1919 höjt det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona från dess nuvarande belopp 40,300 kronor med 16,600 kronor till 56,900 kronor;

dels från och med år 1919 under andra huvudtiteln uppfört ett å ordinarie förslagsanslag till statens uppfostringsanstalt å Bona å 175,000 kronor;

dels beviljat

under andra huvudtiteln

a) till avlöning av tjänstemän vid statens uppfostringsanstalt å Venngarn å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 31,470 kronor,

b) till samma ändamål å 1918 års tilläggsstat ett förslagsanslag, högst, 15,735 kronor,

c) till kost och beklädnad åt de i statens uppfostringsanstalt å Venngarn intagna elever m. m. å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag å 98,000 kronor samt

d) till samma ändamål å 1918 års tilläggsstat ett förslagsanslag å 40,000 kronor,

under sjätte huvudtiteln å extra stat för år 1919

a) till avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed ett förslagsanslag, högst, 17,000 kronor, samt

b) till bidrag för driftkostnaderna i övrigt för samma anstalt ett förslagsanslag av 23,000 kronor;

dels ock tillåtit,

a) att för år 1918 erforderliga avlöningar och vikariatsersättningar

åt befattningshavare vid statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed må bestridas från det i 1918 års riksstat under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget till avlöningar åt tjänstemän vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister,

b) att driftkostnaderna i övrigt under år 1918 för statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed må bestridas från det i 1918 års riksstat under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget till bidrag till driftkostnaderna i övrigt för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister.

Stockholm den 19 juni 1918.

Med undersåtlig vördnad.
